

SOLIA

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL TĂRĂNESC

Red. și Administrația:
Str. Gh. Barițiu No. 2,
Telefon: No. 14 - Orăștie.

Apare săptămânal sub îngrijirea
unui comitet de redacție,
Director: Dr. ALEX. HERLEA

Organizația de Stat tre-
buie să se întemeieze pe
fundamente morale, fiindcă
prin înlăturarea lor împingem
fara spre anarhie sigură

ABONAMENTE:

pe 3 luni 30 lei — pe 6 luni 60 lei — pe 1 an 120 lei.
pentru țărani 50 lei pe an, pentru Inst. și Aut. 200 pean
EXEMPLARUL 2 LEI.

Adunarea partidului Național-Tărănesc din Tara Hațegului.

In sala festivă a hotelului „Mie-
lul de aur” din Hațeg, organizația
partidului nostru național-tărănesc a
ținut o consfătuire cu reprezentanții
politici ai comunelor din cele Ha-
țeg și Sarmiseghetuza, — Vineri în
21 Maiu 1937 la orele 11 dim.

Această adunare a fost cont nua-
rea adunării comitetelor de plasă ținute
la Orăștie și Deva și cari au
avut de scop să informeze cât mai
amănunțit fruntașii comunali ai par-
tidului nostru asupra stărilor politice
actuale și să îi întărească în cre-
dința lor politică dându-le toate ar-
gumentele de care au dispus pentru a
putea ține piept cu adversarii noștri.

La această adunare au participat
din partea organizației județene cen-
trale D-nii Dr. Iustin Pop, prim-vice
președinte al organizației județene,
Dr. Nicolae Penescu, f. secretar ge-
neral al ministerului de interne, care
a venit dela București numai pentru
această consfătuire, Dr. Mihai Tirea și
Dr. Gheorghe Dănilă vicepreședinți ai
organizației județene, Adv. Lazăr
Dăncoreanu, secretarul general al
org. jud., Dr. Alex. Herlea, Adv. Gh.
Voșan, Colonel Vasile Bancescu,
Dr. Izidor Gora, Alexiu David, Dr.
Ionel Albu, iar din partea organiza-
ției locale au participat D-nii Dr. Ie-
ronim Atirescu, preș. de plasă, Adv.
Victor Savu, Dr. Leo Parasca, f. se-
nator, Dr. Petru Comes, Adv. Octa-
vian Cosma, Seb. Negu, Iuliu Ciucu,
Victor Almoghi, Almoghi Emancil
Nasta Spiridon, Vasile Ion etc.

Au fost prezente delegațiile alo
peste 60 de comune din ambele plase
compuse din președinții de comune
precum și 1-2 delegați din comite-
tul partidului.

Iată care este lista fruntașilor
noștri delegați în adunarea comite-
tului de plasă:

Plasa Hațeg:

Chiud: Vișoi David, Petroescu
George.
Boșorod: Nanci Ion, Vișoi Ion, Ba-
cluman Traian, Popovici Ion.
Cuvingi: Dumales: Ion, Sterian
Simion.
Ruși: Bătuță Cornel, Stocoi Ion.
Pătălar: Toplița Ion, Bota Ion.
Flop: Părintele Medrea Aurel,
Bora Aron.
Bretea Streului: Bera Dumitru.
Bulea rom: Danci Simion.
Strei Sângiorg: Lăscoi Ion, Ines-
cu Moise.
Sânpetru: Cănda Petru, Vulcu
D. Oaisic, Cănda Samoilă.

Păcl'ga: Paveloniu Toma, Vărnes-
cu Ioan.

Silvașul de jos: Vasile Ion, Para-
George, Para Samoilă. Prip Ionuț
Muntean Ion, Ungur Isif.

Berthelot: Go'a Anti, Vasile Ion,
Vințan Anti.

Totești: Andreoni Simion, Veș
Pătruț.

Nălot-Vod: Muntean Nicolae,
Fana Victor, Simulesc Manolă, Bat'zar
Iosif, Baldea Rosalin.

Văcele bune: Barbu Ion.

Fărășdin: Paveloniu Traian,
Grozav Solomon, Roman Ion, Lă-
zăroniu Gh. Tirea Beni, Răzvan Mo-
ise.

Berești: Păntescu Solomon, Dră-
gan Mihuț.

Subcetate: Muntean Ion Sasu, Ba-
esc Solomon, Muntean Victor, Dar-
Dănuț.

Rea: O'ariu Ion propleter, Vișcia-
nu Ion învățător, Muntean Stăni-
Tămășiloni Solomon, Ciep Arnel.

Măceu: Iovăș Ion, Dumăbescu
George, Sur Ion I. Lazăr, Pășărel
Anti, Luț Gh'orgh.

Cârnești: Bal Băniț, Isaconi Mihal,
Magheriu Vasile, Wassermanu Fran-
cisc.

Tuștea: Tomoni Ion, Huzoiu
Todose, Rădoai Pavel.

Plasa Sarmiseghetuza:

Bouřurul inf. Iovanesc Iovan, Ma-
ciovănu Dumitru Baldea Sebastian,
Obrejan Constantin, Obrejan Ioan.

Ostrov: Buldoni Barbu, Mihuțoi
Vișnar, Bojin Ion, Zăroni Moise, Văr-
zoni Iosif.

Boița: Vișconi Victor, Alimp se
Romul, Muntean Aron.

Peșteana: D'oisie Ilieșin propr.,
Sozaci Manase, Bojin Manase, Fo-
dor Partenie, Sozaci Pătruț colac.

Partenița: Crăciunel Ion țapu.

Ciula Mare: Paveloniu Petru,
Fărcaș Ludovic.

Ciula Mică: Vișconi Simion.

Bucova: Maciovănu Iulian, Vasilo-
ni Ajiun, Domnicar Ion s'c, Săvulesc
Arnel.

Demsuș: Iorgoi Petru, Danci
Filimon, Cistarean Ion, Bălica S n-
du.

Clopotiva: Bănărescu Ion, Leca
Ion, Făcș Ion, Tomesc Adam,
Jirconi Și Iac, Mihuțoi Ion.

Lunca Cerni de jos: Vișconi Ion,
Stefoni Moise, cantoru.

Steț: Toțeresc Moise.

Rău-de-mori: Părintele Iob și Leon
Aron Zărie, Mălești-an Petru, Iubș
Cornel.

Valea-Dăji: Facă Simion.

Răchita: Ursu Dumitru, Băntoni
Petru, Săndu Petru, Leșgan Moise.

Gârtoaga: Barbu Ion, Vasiloni Ion.

Ocolitul-mare: Toplița Ion, Ticău
Măsiș, Rău Lazăr.

Săcel: Pop Ion, Teuresc Vasile,
Balomir: Mureșan Vasile, Mure-
șan George, Nanci Vasile, Belea Bă-
lan, A'bolesc Ilie.

Cuvântarea d-lui Dr. Ieronim Atirescu

Cel dintâi la cuvântul dl. Dr.
Ieronim Atirescu președintele org. de
plasă care în frumoase cuvinte mul-
țumește fruntașilor partidului nostru
de a se fi ostenit să vină dela cen-
tru în mijlocul comitetului de plasă și
multumeste la deos bi Dnii Dr. Nico-
lae Penescu care a venit chiar dela
București ca să participe la această
consfătuire. — Pe lângă aceasta spu-
ne dl. Dr. Atirescu, — mă simt obli-
gat să adresez în primul rând cuvân-
tele mele de cârmă mult-mare vred-
nicilor noștri fruntași de pe comune
cari nu au ezitat nici un moment și
au plecat din mari depărtări ca să
răspundă invitației partidului nostru
și să poată duce de aci în satele lor

Dr. Ieronim Atirescu

cuvântul adevăratului. — Vă asigur
domni or că cele ce veți auzi aici sunt
învățăminte bazate pe adevăr, — pe
dragostea de țară și dorința ferbinte
de mai bine a tuturor aceluia care
luptă pentru înălțarea clasei țărănești
cari luptă pentru îmbunătățirea materială
și morală a tuturor bunurilor Româ-
neli: — Să trăiți! —

Cuvântarea d-lui Dr. Iustin Pop

După dl. Dr. Atirescu la cuvântul
dl. Dr. Iustin Pop prim-vice președinte
al organizației noastre județene care
spune: — Domniilor mie mi-a fost
rândul să mă ocup de unul dintre
partidele de dreapta de așa numitul
Frontul românesc al d-lui Valda.

Frontul românesc este un partid
care s'a născut din dorința nemăsu-
rată a d-lui Valda și-a soților lor de-
a s'junga la mătreașii lumesci. — Pentru
aceasta au lăsat și partid și tovarăși
de luptă și chiar pe Iuliu Maniu. Ca
să justifice în fața lumii faptele lor au
inventat formula „numerus valachi-
cus” în care nici ei nu au crezut și

pe care încearcă s'o îndulcească în
flecșure zi. În contra partidului nostru
au purtat o campanie ticăloasă de
defăimare pentru ca scum câteva zile
să vină dl. Valda într'un discurs al
său și să declare că între el și par-

Dr. Iustin Pop

tidul național-tărănesc nu este nici o
deosebire de program cel mult o
deosebire de tactică. Să vede că dl.
Valda după ce ne-a făcut vânduți
jidanilor și comuniști, acum ar vrea
să se întovărășească cu noi? Dar
oare de-aci nu se vede destul de
clar că dl. Valda nu a avut motive
ci numai prăxie ca să se despar-
tă de noi, — și-stunci care este
morala, care ne-ar putea îngădui să
reluăm tovarășia cu acela cari ne au
hălit și bujorosit, dar mai sles cu
acela, cari au distrus solidaritatea
minunată a sufletului ardelean?

Cuvântarea d-lui adv. Victor Savu

După dl. Dr. Iustin Pop la cuvân-
tul dl. adv. Victor Savu din Hațeg care
examinază situația partidului de

adv. Victor Savu

dreapta în general și garda de fier în
special. Dna sp'n: Noi față de calom-
niile celor de dreapta că am fi vânduți
jidanilor și n'am fi destul de

buni români și'm că dovedim un lucru, — că pe toți aceia care ne vedeți conducători al partidului național-țărănesc suntem născuți din părinți creștini și români și suntem creștini sub ocrotirea sfintei cruci a domnului Cristos și sub puterea credinței în izbăvirea noastră națională. Generația războiului mondial a făcut România mare și aceasta trebuie să fie suprema dovadă a celui mai mare naționalism care nu poate fi înlocuit cu credințele deșarte ale copiilor răzăciți și acestora care sunt departe prin faptele lor de învățătura lui Cristos.

Cuvântarea d-lui Dr. Alex. Herlea

După dl. adv. Victor Savu ia cuvântul dl. Dr. Alex. Herlea directorul gazetei noastre, care ridică o aspră critică împotriva regimului liberal spunând: Guvernul liberal s'a născut din lingusirea care ne amintește prietenia primului ministru Tătărescu

Dr. Alex. Herlea

cu Richard Fransavici și cercurile cari l-au înlocuit pe d-nul Anghelescu după 2 zile de conducere a guvernului, a și plătit prețul prin cenzură, starea de asediu, și fiscalismul extraordinar, prin care-au guvernat 4 ani de zile. — Regimul lor a fost un regim al căpătuirilor individuale, al afacerilor veroase în sarcina colectivității al bunului plac, al comisiilor interimare și al celor mai mari abuzuri cari s'au comis în dauna țării.

Regimul liberal rămâne în fața istoriei răspunzător pentru introducerea metodei de corupție în viața publică și prin atentatul la fundamentele morale ale vieții noastre de stat.

Cuvântarea d-lui adv. L. Dâșorean

După dl. Dr. Alex. Herlea urmează dl. adv. Lăzar Dâșorean secretar general al org. j. d. care spune: — Din cuvântările antecesorilor mei a-și putut înțelege rând pe rând care este poziția politică a partidului nostru față de toate celelalte mișcări politice a-și văzut însuși din cele mișcărilor de dreapta și și văzut abuzurile celor dela guvern.

Eu nu vîn decât să vă fac o asigurare că partidul nostru național-țărănesc în momentul în care va prelua conducerea țării, în interesul respectării ordinii de stat va fi aspru cu toți tulburătorii ordinii dar va fi respectuos de păstrarea legii pentru asigurarea libertății — constituționale a fiecăruia în același timp însă vă asigur că va și să pedepsească în mod exemplar pe toți cei cari au abuzat de funcțiunea și încredințarea lor în stat și pentru aceasta vă cerem și dv. cel mai deplin concurs cu și-i putem identifica și pedepsi la vremea

convenită pe toți aceia cari azi huzurase din abuzurile săvârșite pe spațiile țărânilor acestora cistite.

După expunerea dlui Dr. Nicolae Penescu, ia din nou cuvântul dl. Dr. Ieronim Atirescu care mulțumește oratorilor și participanților și declară ședința încheiată.

Adv. Lazăr Dâșorean

După închiderea ședinței la ora 3 p. m., s-a întrunit delegația permanentă județeană care a ținut o ședință sub președinția dlui dr. I. I. Pop în care s'a ocupat de continuarea programului în viitor și de chestiunile curente de organizare. s. b.

Expunerea d-lui Dr. Nicolae Penescu:

Domnii cari au cuvântat înaintea mea, v-au arătat gravele greșeli ale guvernării liberale.

Intrebarea firească pe care și-o pune toată lumea este de ce au stat liberalii totuși aproape patru ani la guvern.

Dr. Nicolae Penescu

Explicația trebuie căutată în încercarea de a se destrăma partidul național-țărănesc, printr-o lungă opoziție și prin defecțiunea dlui Vaida.

Domnul Vaida a luat parte la elaborarea programului nostru și chiar în unele privințe a fost mai radical de cât însăși domnul Mahalahe.

Deodată d-l Vaida a propus ca o condițiune sine qua non introducerea lui Numerus-Valachicus.

S'a arătat atunci d-lui Vaida că această poftă că se întoarce împotriva Românilor.

Ne-a părăsit.

Ardealul însă a rămas alături de partidul național-țărănesc și de dl. Maniu.

Doi ani au trecut de-atunci.

Dl Vaida ne-a așteptat în lung și în latul țării.

A făcut unire cu dl Goga și cu toți dușmanii noștri.

Er'am bolșevici și vânđuți jidanilor.

Duminecă, domnul Vaida ne-a trimis vorbă de împăcare.

Ce vrei o recunoaștere mai bună a dreptății noastre.

Ardealul n'a urmat pe dl Vaida.

Ardealul și domnul Maniu au să și spună cuvântul dacă mai au ori nu încredere în refacerea pretenției cu dl Vaida.

Noi nu putem uita trecutul d-lui Vaida dar nici slăbiciunea sa de-ași părăsi prietenii și partidul în care a luptat și a trăit zile de bucurie și clipe de durere pentru a se face coadă de topor în rana dușmanilor.

Așa dar D-nul Vaida să vină și aci în Ardeal la D-stră și să hotărâți.

Noi nu-l părăsim pe domnul Mihalache și Maniu pentru nerăbdarea

de a veni la guvern.

Noi putem să fim înălțurați dela guvern, fiindcă țărânilor stă în jurul nostru.

Ea nu vrea di tatura, pe care o suportă de douăzeci de ani, cu excepția celor câți va ani de guvernare național-țărănistă.

Guvernarea noastră va însemna ordine în finanțe, gospodărie și dominația legii.

Ea va însemna pe deasupra tuturor dreptate pentru țărânilor și realizarea românilor integral.

Un nou oracol?

La noi sunt multe lucruri goade, mai multe ca aiurea. Este explicabil, doar la noi abia se poate vorbi de opinia publică, care abia mișcă iar opinia publică, e absentă, pentru că lipsește și cultura aerărată intelectuală și cea socială dar în deosebi cea morală. Bine s'a zis deci, că România e țara tuturor vânturilor: Cu cât ești mai ușor, cu atât mai departe te duce.

Ca exemplu foarte lugubru: la noi s'a putut întâmpla, ca un n. bun, care însuși s'a verificat de atare cu certificatele medicilor specialiști, — să fie ministru la diferite departamente.

La noi în gazeta lui și zbirând pe la toate adunările frontului rămânesc, cere pedeapsa cu moarte pentru cei, ce se ating de avutul statului, — acela, care însuși stă pe banca acuzaților, dovedit deplin, că a delapidat întreg fondul de 2 1/2 milioane lei, dat de m'n. stat. de agricultură pentru cumpărarea grâului de sămânță pe seama agricultorilor din jud. Hunedoara, — și la traficat la banca, unde el e stoporunciorul. Și face aceasta în neobrăzarea, de a orbi lumea, să nu-l vadă marele păcat și să abată luarea aminte a oamenilor dela crima, pentru care va trebui necondiționat, să fie sancționat de justiție dacă această își cunoaște chemarea și datorința și nu va supra pune acestora miluirea.

Sau: popa Basaraba din Romos, fost mare ceremonier de crumpene la camera de agricultură din Deva, care semnează „fost senator”, dar care e autorul celebru al și mai celebrului stich propriu: „Am vorbit incognito și fără nici o tendință”, acum scrie articoli la gazeta săptămânului, care stramba smet din nas, când a fost vorba, ca clientul obedient de al. f. l., — să fie candidat pe lista senatorială.

Ba el se avântă cu pesna nepropie până la a discuta problemele la: „Dela Statul democrat la Statul autoritar” spunând bazația că la baza Statului democrat stă regimul I. răspunzător și dar nu ne spune, că pentru articolul d-sale cine este adevăratul autor care să răspundă, doar popa Basaraba semnează numai articolul pentru a se afișa gazetar de mare st. l. acolo își confundă așa de ușor talentul și inspirația cu ale altuia încât numai în vis crede că el i-a conceput și e scris De astfel suntem gata fără nici o șovăire, că dacă popi Basaraba i-face plăcere, să-i atribuim lui paternitatea articolului în chestiune văzând gândirea scriitorului, pe care o reoglindează.

Vrem însă să-l ferim de rău pe păriștele cucușt pe Parnas, să mai slăbească deci cu scrânciobeniile și cu cvirtele, ce le jongleză adurându-le de pe câmpuri incognite nu

cumva să o pățească iar stă nind risuri homerice mai ales din partea patronului său.

Dar vedem și alte ciudățenii cari nu numai că ating din greu bunul simț și corectitatea, ci ele se înfățișează unele particularități, cari numai în țara noastră își găsesc mediul din care să răsără. Bunăoară în bilanțul societății balneo-climaterice „Dodona” publicat în nr. 7 de la 11 Febr. 1937, al Soliei Dreptății citim un lucru, de care nu s'a mai pomenit decât există societăți de acți de pe globul nostru tolerant: în consiliul de administrație prezident e dl. Dr. Aurel Vlad dar alături de dsa e membru în consiliu și soția d-sale Aduța Dr. Vlad.

Mult mi-am bătut capul și m'am frământat: ce taină va fi și asta? Din o familie doi membrii în consiliul de administrație. Și bărbatul și mulerea primul chiar prezident.

Vrea să fie această o trifandă în viața societăților pe acți? O inovație? Un secesionism? Un hipermodernism? S'au un totalitarism feminin, sau cum i-ar plăcea, să știe, să zică popa Basarab: un autoritarism muieresc? — Știam că m' morii din cons. de adm. al soc. Dodona beneficiază în afară de tantieme și dividende și de alte favoruri, ca de ex. reduceri la prețul biletelor de bil etc. doar știam că d. Vlad în corectitatea sa neprihănită nu e omul, care să răvnească a trage pentru doi membrii al familiei sale beneficiile dela Dodona, doar dsa e așa de corect, că nici n'a auzit, nici n'a văzut nici n'a atins fondul „intangibil” de 2 1/2 milioane dela Camera de agricultură, care avea unica și stricta destinațiune de a cumpăra grâu de însemnare pe seama agricultorilor din jud. Hunedoara. Că fondul întreg a fost traficat la banca d-sale Ardeleana, al cărui dictator e, — e un fleac cum fleac este și ruina toarele daune, cu care a rămas în suferință sârmana camera de agricultură.

Dar atunci ce m'nune e această monopoliizare familiară a locurilor de membrii în cons. de adm. care poate fi extinsă până la introducerea căleului Paf. de Olimp, scumpul juvaer al dlui Vlad, — în șirul conducătorilor soc. Dodona.

A trebuit să s'bor cu gândul îndrăg la vremurile vechi, chiar mitologice ale omenirii și mi-am adus aminte de grecii antic, la care zeul Apolo a întemeiat locul de oracol dela Delfi, unde funcționa preoteasa Pythia dela care cereau sfat și profesiri nu numai singurateci ci chiar și state și bîrbați de stat. Apoi oracolul lui Zeus dela Dodona cu sanctuarul său unde oficia zeita D. one, soția lui Zeus și la același timp alterego a acestuia în formă de femeie.

Iată deci că cele din urmă am prins ideea. Am exultat heureka: frontul românesc reprezintă prin arhiepiscopul Vaida însoțit de sateliții și de sânge împetrit în modal cel mai înanalizabil, Costică, Derică, Mito e futti quanti de viață românească schimonosită, — s'a gândit să și instaleze un loc de oracol la băile Dodonae. Erau date condițiunile toate. Trebuia numai o ființă de femeie, care zăzând pe tripos — scaun cu trei picioare — să se inspire de șopotul tainic al apelor făcătoare de minuni și de fremitul pădurii, ca astfel să îndeplinească funcțiunile Dionei cu profesurile dodonice de două teșelesuri. Cine alta era chemată la acest oficiu de înaltă onoare decât doamna Vlad cu prestigiul multiplu. Mai trebuia și un profetes care întocmai ca la grecii antici, să pună Dionei întrebările și să cuprindă în hexametri răspunsurile îndoelnice ale ei pentru a le da o formă mai impresionantă pentru solicitatori. Cine altfel era mai pres-

tinat pentru această slujbă prestigioasă, ca d. Vlad, care de mult crede și se afigurează de cel mai mare procc al neamului românesc deși bineștiut că el își face profesurile totdeauna după ce s'au împlinit lucrurile și stuncii greșite. Ca versificator însă face. Nu se precepe la hexametrii, la schimb versifică doive electorale adevărate ca de cea mai proastă specie, dar el e încântat de ele.

Aceasta va fi deci locul de oracol unde vor emigra naționaliștii integrali și totalitari și autoritarii la frunte cu arhiepiscopul Vaida ducând în spate tabla cu numerus valahicus, — pentru a cere Dionei sfaturi și profesuri în grelele lor probleme dar mai ales în problema problemelor: veni voel la putere sau nu vor veni? Și Dione va răspunde: *Ibitis redibitis non ad postestatem ventelis!* Iar profetes va tăcuți tăcuți însă nu se va împlini și atunci frontişti pierzând captevalul, care li-a fost d'oralul ca făina orbului se vor risipi.

Delfin.

Ardealul plătește bine...

Di Alimănișteanu subsecretar de stat la Ministerul Finanțelor s'a făcut de la inspecțiile pe care le-a făcut la administrațiile financiare din Ardeal unde s'a interesat în special de modul cum se fac impunerile. Din constatările făcute s'a stabilit că impunerile se fac în mod obiectiv ba chiar prea sever și după serioase lu-

crări preliminare. Cu prilejul acestei vizite dsa a dat dispozițiuni ca impunerile să se mărginească numai la drepturile cuvenite Statului. În orice caz organele de impunere au datoria de a observa să nu se producă sustrageri la impuneri.

De-aici se vede că tot Ardealul plătește mai bine.

Primministrul Angliei

crede că numai democrația duce la progres sigur.

În reuniunea conferinței imperiale care a avut loc cu prilejul încoronării reginei engleze între reprezentanții tuturor statelor din imperiul britanic d. Baldwin, a rostit o cuvântare în augurală. El a început prin a declara că guvernele comunităților care fac parte din comunitatea britanică reprezintă o asociație de popoare având fiecare libertate proprie suverană. Sunt obișnuite să coopereze unele cu altele în chestiunile de interes comun și sunt atașate toate de coroana britanică. Dacă se vrea să păstreze liberul exercițiu al principiului cooperării, națiunile trebuie să consolideze bazele pe care stă acest principiu, punându-l în practică. Sunt în asociație într-o mare măsură și

suntem împreună responsabili de noua experiență a cărui succes sau nereușită va fi influența profundă asupra viitorului omenirii. *Credem în posibilitatea armoniei dintre state și în instituția democratică, ca metodă de guvernământ.* În ele ne-am pus noi toată încrederea deoarece credem că sunt cele mai bune mijloace pe care omenirea le-a găsit pentru a păstra aceste lucruri cărora le acordăm valoare supremă și anume: libertatea individuală, de gândire, de cuvânt și de conștiință. Dar din această cauză noi nu subestimăm valoarea ideii căreia celelalte forme de guvernământ îi acordă o importanță supremă: Ideea serviciului ce trebuie prestat statului.

Ungaria cere drepturi egale de înarmare

Zilele trecute ministrul de război al Ungariei Generalul Röder a făcut o expunere asupra situației militare a Ungariei spunând:

Este incontestabil că întrecerea înarmărilor este în curs în toată Europa. Această întrecere ridică, din punct de vedere ungar imperioasă necesitate de a se desființa actualele dispoziții. Nimic nu este mai străin Ungariei decât ideea de a participa la întrecerea înarmărilor lor. Totuși eșecul conferinței de dezarmare a adus nelăcredere și frigiditate înarmării apasă greu, mai ales asupra noastră a statelor mici. După încheierea păcii, am lucrat pe propria noastră piele, ce înseamnă să fi amenințat de

forțe armate. Este sigur că toate statele din jurul nostru se reînarmează. Ungaria are nevoie, mai ales de egalitate de drepturi în domeniul reînarmării. Guvernul face tot pentru a obține această egalitate la timpul, pe care îl va socoti potrivit.

Această gândire politică ne duce la război sigur, iar din această mustrisire deschisă a Ungariei ar putea să creadă foarte bine ori cine că gândurile ei au ei nu sunt curate.

Deaceia Hitleriștii noștri ar putea să-și dea seama că încă ajung pe plan internațional politica lui Hitler încurajată Ungaria care se pregătește de războiul de revanșă.

Succesul partidului național-țărănesc în alegeri.

Vineri în 14 Martie a. c. au avut loc alegerile comunale în orașul Drobeta. La ora 12 noaptea s'a publicat rezultatul votului care este următorul:

Național-țărănesc	706 voturi
Liberalii	637 voturi
Cușștii (dreapta unită)	526 voturi

Mandatele se împart în următo-

rul fel: național-țărănescii 5, liberalii 5, cușștii 4.

De-aici încă se vede că partidul național-țărănesc până în cele mai îndepărtate colțuri ale țării se bucură de încrederea poporului. S'a mai constatat și acela că este cel mai serios partid și singurul partid capabil să preia guvernarea țării.

Partidul Liberal și măștile

În dorința de a da o cât mai mare importanță înarmării și mijloacelor de apărare într'un viitor război, spun liberalii, — apelează la orice trucuri spre a-și atinge acest scop.

Au ajuns la ultimul procedeu. Toți funcționarii și salariații statului să-și procure câte o mască de apărare contra gazelor asfixiante, confecționate prin Ministerul de resort.

Costul se reține din salariul mizerabil al bietului funcționar.

Na am ce zice. Măsura este foarte bună și salutară în același timp.

Totuși nu ar fi rău dacă s'ar lărgi cât mai mult această hotărâre a gu-

vernului, procurând fiecărui contribuabil câte o mască din acest soi.

Astfel contribuabilul având masca la o h' nu poate vedea fraudele numeroase ce se săvârșesc în fiecare zi, cât și dezastrul săvârșit de organele fiscale, spre a lua țărânului nu numai pielea care nu o mai are de mult, dar chiar și sufletul ce li mai rămăsese neatins.

Bună ar fi și invenția unei măști cu care să distrugă contribuabilul român, sensibilul organ al simțirei.

Poate că acest sf' s'ar prindă.

Mai știți?

J. Petrescu.

Sau înmulțit persecuțiile la care sunt supuși creștinii de către regimul Hitlerist.

A produs enormă senzație în ședința de după masă a Camerei deputaților din Budapesta interpelarea pe care contele Széchenyi a anunțat-o cu privire la tratamentul la care sunt supuși catolicii din Germania. Interpelarea este adresată întregului guvern. În ea se arată că întreaga opinie publică catolică din lume a luat cunoștință cu profundă mâhnire de persecuțiile împotriva catolicilor din Germania inaugurate de actualul guvern al Reichului. Interpelatorul arată că guvernul german, după lungă vreme a șicanat preoțimea, călugării și tinerimea catolică cu fel de fel de procese cu caracter economic, a trecut acum la procesele de imoralitate

care coboară prestigiul clerului chiar înainte de pronunțarea sentinței. Mai mult, spune interpelatorul, se pregătesc procese de înaltă trădare cari încă nu sunt altceva decât o nouă etapă a rafinamentului persecuțiilor care pregătesc în Germania pentru credincioșii catolici, soarta pe care aceștia au avut-o în timpul împărățiilor romane. Contele Széchenyi își ridică cuvântul și împotriva persecuțiilor letenilor: cari duc o luptă eroică pentru apărarea valorilor imanente ale Evangheliei și a adevărilor fundamentale ale religiei creștine.

Iată la ce ne duce Hitlerismul și acela cari îl aprobă.

Stat țărănesc, școală țărănească

Învățământul complementar, care este al doilea ciclu al școlii primare — își are rostul și însemnătatea numai în școala țărănească. Iiică el trebuie înțeles nu ca o repetiție a primului ciclu primar, ci ca un fel de tranziție de la activitatea din școală la activitatea din fiecare zi a țărânului. El trebuie să aibă un caracter practic. Și desigur activitatea țărânului nu este pretutindeni aceeași; de aceea spunem că învățământul complementar își are rostul numai în școala țărănească, că trebuie să fie o școală după regiuni geografice. Care trebuie să fie caracteristica școlii țărănești? În primul rând, învățământul trebuie să fie cu desăvârșire gratuit, — având în vedere starea economică a țărânilor, — iar nu ca până acum stornonitor de pedepsă și de amenzi.

Cine a facerea să aplice cu severitate obligativitatea școlară, țzând de constrângerile pe cari i-le pune la îndemână legea, a asistat la scene destul de triste în cari țărânii ne-

vând încoace, își aduceau în puterea iernei copii în brațe, desculți și fără haine pe ei, pentru ca să degere de frig într-o clasă fără foc, la gă un învățtor tot stăt de îngheț și ei. Școala să înă seama de nevoile poporului. Ea va fi deshiș numai în lunile de iarnă, când copii cel mai în vârstă ai țărânului, nu sunt prinși la munca câmpului, iar nu ca până acum, când ei sunt smulși de pe lângă părinții lor, tocmai în lunile când pot să dea o mână de ajutor la munca câmpului. Cred că e destul timp pentru învățătura 5 luni pe an — din Noiembrie până în Martie — cu stăt mai mult cu cât ei au și cursul complementar. Într'un cuvânt școala trebuie adaptată situației economice a țărânilor. Dacă preocuparea guvernanților noștri este pentru realizarea școlii țărănești, se impune ca copiii țărânilor să învețe carte fără sacrificiile de neînving la cari sunt atârzi supuși.

Ion Sămărtineanu

(Continuare în numărul viitor.)

Ce spune garda de fier despre Vaidiști

Este foarte interesant faptul că deși Vaidiști și gazetele cum ar fi „Solia Dreptății” a dlui Vlad s'au dat într-una de partea gârzi de fier, și voriau să arate poporului că sunt pe o mână cu garda, — ca în felul acesta să se folosească de voturile gârzi și să inducă poporul în eroare, — totuși șeful gârzi Dl. Cornel Codreanu a dat o circulară confidențială pe care o publicăm aici alăturat și din care reiese că el respinge sprijinul vai-

Confidențial

Nr. 95 1. XII. 1936.

Către Comandantul Legionar al județului Alba.

Camarade,

Dela primirea acestui ordin, orice colaborare cu „Frontul Românesc” va fi ruptă.

După recente declarații și injurii aduse „Legiunii” de către Vaida, îl vom trata pe viitor ca pe orice alt partid.

Nu-i vom ataca însă pe față, ei să creadă că suntem încă prieteni.

Veți comunica acest ordin tuturor șefilor de cuib, verbal și personal.

Șefilor de cuib le veți da instrucțiuni ca la rândul lor în ședințele culturilor să instruiască legionarii ca n'au speranță să fie binevoitori cu șefii frontului, dacă le cer concurs să-l promită, dar să nu-l ajute cu nimic.

În prezent le mulțumim în felul acesta, mai târziu le vom plăti cu vârf și îndesat.

Până la noi ordine nici un legionar nu va mai face un pas pentru el.

București 7. XII. 1936.

Șeful Legiunii

ss. Corneliu Z. Codreanu.

Această circulară o reproducem (chiar după gazeta oficioasă a dlui Vaida după „Ofensiva Română” care apare în Cluj).

digilor. Se vede că și Dl. Codreanu s'a convins că dl. Vaida s'a despărțit de partidul național-țărănesc și de dl Maniu pe chestia lingușiri față de cei de sus.

Acum să vedem că pe unde își mai scoate cămașa dl Vlad Aurel și gazeta sa „Solia Dreptății” după ce vor înghiți gălucă care le-o dă Cornel Codreanu:

Iată cum sună circulara:

pentru poezie. A fost și director al Teatrului Național din Iași, inspector cultural pentru Moldova, Bucovina și Bessarabia, membru de seamă în Societatea Scriitorilor Români. S'a stins prea curând, căci avea abia 37 de ani. I s'a făcut înmormântare mare și înduioșătoare în ziua de Duminecă, 9 Mai. Fie-i pomenirea veșnică!

SERBAREA BLAJULUI SE VA ȚINEA LA 30 MAI. Am scris de mai multe ori în gazeta noastră că la luna Mai în acest an se împlinesc 200 de ani dela întemeierea Blajului românesc. Acest prilej va fi prăznuit printr-o serbare a Blajului. Serbarea se va ține la ziua de 30 Mai, pe când sunt chemați să vie la Blaj, în întâlnire colegială, toți foștii școlari ai acestui orașel, cari mai sunt în viață.

Chemarea s'a dat în numele tuturor institutelor de învățământ din Blaj.

RETRAGEREA MONEDELOR DE ARGINT DE 100 LEI. Ministerul de finanțe a dat dispozițiuni administrațiilor financiare pentru grăbirea retragerii monedelor de argint de 100 lei.

FUNDAȚIUNEA „GOJDU” A FOST RECAȘTIGATĂ. Ortodoxii au câștigat un mare proces pe care l-au purtat cu guvernul maghiar pentru recăștigarea fundației „Gojdu”. Această fundație de studii reprezintă o avere de vreo 300 milioane Lei. În schimb guvernul român a predat un gurilor ardeleni fostul spital al Cru-

cei Roșii din Crj (azi Institutul de combatere a cancerului), orfelinatul Tereziianum din Sibiu și Fondul de Studii al județului Trei-Scaune. — Ne bucurăm din inimă pentru recăștigarea acestei mari averi a fraților noștri ortodoxi din Ardeal, și ne înțelegem oare averile capitalului nostru Bobian din Baj cari sunt și acum la Budapesta, când vor veni celor ce sunt în drept a le administra?

UN INGINER ROMÂN DESCOPERĂ RAZELE CARE UCID DELA DISTANȚĂ. Din capitală se anunță că un inginer român, anume Argan, ar fi descoperit razele careucid dela distanță și că acestea fac experiențe reușite într'un laborator la marea Capitală, omorând cu razele descoperite pisici și alte animale mici. Invenția aceasta, dacă știrile se adevărește, este de un interes epocal pentru spărsarea națională în special.

UN VAPORAȘ LA „LUNA BUCUREȘTILOR”. Pe lațul din parcul „Carol” s'a lansat un vapuraș care are misiunea de a plimba pe vizitatorii „Lunei Bucureștilor”. Acest vapuraș are lungimea de 16 m. și lățimea 3 10 cu capacitatea de 60 persoane. Este acționat de un motor Diesel.

Una casă de fer mică de vânzare.

Informațiuni la administrația gazetei

ȘTIRI.

CĂSĂTORIE, Dl. Bogdan Chirilă și Nistor Maria ambii din comuna Gzoagiu și-au serbat cu unia religioasă în ziua de 6 Mai 1937 la orele 16 p. m. în Biserica ortodoxă rom. din Gzoagiu. Felicitările noastre.

LOGODNĂ. Anunțăm cu plăcere logodna doarei Irina Martin din com. Șibiel jud. Alba, cu dl Vlad Viorel mecanic, din Orăștie.

Felicitările noastre.

DECES. Vineri noaptea în 14 Mai 1937 a încetat din viață vâd. Maria Doroga n. Mănuș din com. Pricaz. În mormântarea a avut loc în ziua de 16 Mai 1937 la orele 4 p. m. în cimitirul ortodox român din Pricaz. Condoleanțele noastre.

INVITARE. Ia Olimpiada Străjerilor, Străjerelor și Premilitarilor din orașul și plasa Orăștie.

Străjerii, străjerele și premilitarii din orașul și plasa Orăștie, — invitate onor. Public la marea serbare cu caracter național-sportiv, pe care o organizează în ziua de Duminecă, 23 Mai 1937, orele 15 (3 p. m.) în parcul din Orăștie.

Program:

1. Ceremonialul ridicării Pavilionului Național.
2. Exerciții de ansamblu.
3. Coruri și dansuri naționale, executate de Străjeri.
4. Sărituri în lungime și înălțime, executate de premilitari.
5. Alergări de viteză (30 m.), ex de străjeri.
6. Jocuri distractive.
7. Stafeta, exec. de premilitari.
8. O'na, executată de străjeri.
9. Mingea peste plasă, exec. de premilitari.
10. Piramide.

Un număr de 1500 de tineri sunt angajați pentru executarea acestui program.

Intrarea benevolă!

CONCURSURILE TINERIMEII ROMÂNE. S'au ținut la București Sâmbătă 8 Mai crt. Elevi studenți din toată țara, în număr de peste două mii s'au înțrecut în cunoștințe câștigate în fița urei comisiile de examinare. După ce se va face alegerea se vor da premii celor mai buni. Duminecă 9 Mai după sfânta Liturgie au defilat pe scena Victoriei în frumoasele costume naționale de pretutindenea, cari dessemenea s'au înțrecut unele pe altele în frumusețe și măiestrie.

LUNA BUCUREȘTILOR. Duminecă 9 Mai s'a deschis așa ziua: „Luna Bucureștilor” Surprize de tot felul a pregătit municipiul, pentru cece vor avea putința de a vizita această expoziție deschisă ca și anul trecut în Parcul Carol.

C. F. R. au făcut reduceri pentru vizitatori cari vor avea prilejul să admire și expoziția munci naționale, deschisă tot acum sub prezidenția Doamnei Aretia Tătărescu, soția primului ministru. Un prilej nimerit pentru cei care vor să vadă cu ochii frumusețea Capitalei noastre și mai ales transformarea ei din an în an. Cece au văzut-o acum 10 ani, aproape n'o mai cunosc. Reducerile pe C. F. R. vor fi ca și anul trecut, adică 50 la sută pentru toată vremea expoziției și 75 la sută pentru cece stau numai în vremea sărbătorilor.

A MURIT UN SCRITOR ROMÂN. În ziua de 7 Mai a închis ochii pe veche, la Iași, Gheorghe Topârceanu o'na de peană și de carte poet mult gustat mai ales pentru versurile sale de-o veselie senină, primăvara-tecă. Cărțile de poezii „Balade vesle și triste” „Migdale amare” și altele, au pătruns de mult și printre tineretul nostru școlar, care alegea cu plăcere bucăți de recitat la serbări și producții. Gheorghe Topârceanu a lucrat mult la revistele și publicațiile moldovenești, ajungând în 1935 să fie și premiat cu marele premiu național

VIZITATI NOUA BODEGĂ

Asortată cu tot felul de beuturi bune și eftine.

Mezeluri, pescărie, bomboane și orice fel de gustări doriți.

Vizitați cu încredere noua bodegă bine assortată, din Casele Reuniunii Meseriașilor Români.

Cetiți numai „Solia”

Motor de vânzare

d 10 H. P. sistem Feroagricola, renovat în 1936, piston nou, cilindru strungit, cap nou, rezervor de apă, pompă. — Bun pentru a conduce o batoză de treerat de 800—1000 mm.

Ușor de transportat cu 2 bol.

Preț f. redus. Informațiuni la:

VOINA VIDA, com. Sarmisegetuza jud. Hunedoara.

— Se poate vedea în funcție în orice zi.